

ČOAHKKINORTNET

NSR Riikkačoahkkin 2010

1 Fápmudusat

Báikkálaš servviid čálalaš fápmudusat sáttatolbmuid hárrái galgá báikkálaš searvvi jodiheaddji leat čállán vuollái, dahje eará geas lea dakkár válđi.

Riikkačoahkkin dohkkeha fápmudusaid go riikkastivra nu evttoha, ovdal go riikkačoahkkima šiehtadallamat álgat. Báikkálaš searvvit dahje sáttatgottit sáhttet evttohit molsut sáttatolbmuid. Riikkačoahkkin sáhtá dievaslaš eanetloguin dohkkehit njálmálaš ja čálalaš fápmudusaid maiddá maŋŋá go riikkačoahkkin lea álgán.

Čoahkkinjodiheaddjit galget fievrridit ja ođasmahttit listtu mii čájeha makkár sáttatolbmot leat čoahkkimis buot áiggiid.

2 Čoahkkinvejolašvuohta ja -geatnegasvuohta

Báikkálaš servviid vállejuvvon áirasiin, riikkastivrras, nuoraidlávdegotti lahtuin, SOL-stivrra lahtuin ja NSR sámediggeáirasiin lea sihke riikkačoahkkima čoahkkinvejolašvuohta- ja geatnegasvuohta. Lea geatnegasvuohta leat čoahkkinlanjain go riikkačoahkkin álgá ja go jienasteamit čadahuvvojit.

Riikkačoahkkinvállejuvvon válgalávdegottis lea čoahkkinvejolašvuohta- ja geatnegasvuohta, muhto lávdegoddi mearrida ieš gii ovddasta lávdegotti riikkačoahkkimis.

Jos olmmoš lea diedihuvvon, muhto dattege ii boađe, iige orgána, sáttatgoddi dahje báikkálaš searvi leat diedihan ahte olmmoš ii boađe, de galgá riikkastivra čálalaččat diedihit viibama dan báikkálaš searvá/orgáni masa olmmoš gullá ja mihttet/čálistit dan riikkačoahkkinprotokollii.

Jos olmmoš orru ja muđui lea riikkačoahkkinbáikkis, muhto ii searvva čoahkkimiidda, iige leat diedihan gustojeaddji viibansiva, de riikkačoahkkin sáhtá gáibidit ahte olmmoš buhtada mátk- ja orrungoluid ja/dahje gáibidit buhtadusa báikkálaš searvvis/orgánas masa olmmoš gullá.

3 Cealkin-, evttohan- ja jienastanvuoigatvuohta

Báikkálaš servviid sáttatolbmuid lea cealkin-, evttohan- ja jienastanvuoigatvuohta buot áššiin.

Njuolgamiellahtuin lea hállanvuoigatvuohta riikkačoahkkimis.

NSR riikkastivrra lahtuin, nuoraidlávdegottis, SOL stivrras ja NSR sámediggejoavkkus lea cealkin- ja evttohanvuoigatvuohta buot áššiin, muhto ii leat jienastanvuoigatvuohta. Čoahkkinjodiheaddjit sáhttet ávžžuhit buot dáid orgánaid lahtuid oktiivevehit cealkámušaidis vai eai šatta badjelmeare olu ságastallit. Vuoigatvuođat gustojit dalle go olmmoš ieš lea riikkačoahkkinlanjain. Čoahkkinjodiheaddjit sáhttet, ovttrasáđiid riikkačoahkkimiin, luoitit earáid maid sárdnestullui.

4 Giella

Riikkačoahkkima šiehtadallamiin sáhtá sihke sámástit ja dárustit, ja guktot giellaide dulkojuvvo. Riikkačoahkkima dokumeanttat galget millosepmosit leat sihke sámegillii ja dárogillii.

5 Riikkačoahkkima rahpan ja konstitueren

Riikkastivra jodiha riikkačoahkkima gitta dassázi go čoahkkindoaimmaheaddjit leat vállejuvvon.

Riikkačoahkkima **álggus** galgá riikkačoahkkin dohkkehit riikkastivrra evttohuvvon áššelisttu. Riikkačoahkkin sáhtá čuoggá 6.3 olis dábálaš eanetloguin mearridit meannudit eambo áššiid.

Riikkačoahkkindokumeanttaid maŋgosat galget leat gávdnamis báhpirin ja galget leat viežžanláhkái neahttasiiduin www.nsr.no.

Riikkačoahkkinn galgá dohkkehit báikkálaš servviid fápmudusaid go riikkastivra evttoha nu.

Riikkačoahkkinn galgá njuolggadusaid čuoggá 6.3 olis välljet njeallje čoahkkinjodiheaddji, njeallje čoahkkinnčállii ja guoktása geat galgaba čállit vuollái protokolla. Riikkastivra galgá evttohit dáid olbmuid riikkačoahkkima álggus, ja sáttatolbmot sáhttet maid ieža buktit evttohusaid. Sii välljejuvvojit dievaslaš eanetloguin. Välljen sáhtta dáhpuhuvvat giehtaspeažžumiin.

Välljejuvvon čoahkkinjodiheaddjit ja –čállit sáhttet juogadit barggu beivviid dahje áššiid mielde.

Galget maid välljejuvnot njeallje olbmo geat lohket jienaid jenastemiin ja vággain. Jos lohkki ieš lea evttohas, de son guođđá lohkanbarggu ja riikkačoahkkinn vällje odđa lohkki/odđa lohkkiid.

6 Redakšuvdnalávdegotti ja eará lávdegottiid välljen

Riikkačoahkkinn sáhtta mearridit välljet redakšuvdnalávdegotti ja eará riikkačoahkkinnlávdegottiid mat galget ráhkkanahhti sierranas áššiid ja buktit mearrádusevttohusaid riikkačoahkkimii.

Riikkačoahkkinn mearrida redakšuvdnalávdegotti lahtuid logu ja oktiibidjama dábalaš eanetloguin, go riikkastivra ja sáttatgottit leat buktán evttohusaid. Unnimustá okta lahttu galgá leat riikkastivrras ja unnimusta okta galgá leat NSR sámediggejoavkkus, ja buoremusat vel parlamentáralaš jodihangottis. Riikkačoahkkinn vällje jodiheaddji ja nubbinjodiheaddji.

7 Beavdegirji

Riikkačoahkkima šiehtadallamiin čállojuvvo beavdegirji. Beavdegirji galgá leat *čálalaš mearrádusprotokolla*, mas boahká ovdan loahpalaš mearrádus ja galle jiena oáččui. Njálmmálaš šiehtadallamiid ii galgga čállit beavdegirji.

Riikkačoahkkima čoahkkinnčállit galget čállit dahje dohkkehit beavdegirji **olles áiggi**.

NSR čállingotti jodiheaddjis lea ovdavástádus sihkarastit ahte riikkačoahkkinnbeavdegirji čállojuvvo buori vuogi mielde, ovdamearkka dihte doarjjodettiin čoahkkindoaimmaheddjiid hálddahaslaš čat.

Čoahkkinnbeavdegirji galgá čálihuuvot riikkačoahkkima manimus beavvi ja riikkačoahkkinnvälljejuvvon beavdegirji vuolláičállit galgaba čállit vuollái.

Čállingotti jodiheaddji galgá čábbát čállit riikkačoahkkinnbeavdegirji nu **fargga go vejolaš** manjá riikkačoahkkima. Čállingotti jodiheaddji jorgalahtta sámegeillii/dárogillii ja sádde beavdegirji vuolláičállide loahpalaš dohkkeheapmái.

Jos beavdegirjevuolláičállit eába leat vuostálastán **10 beavvi siste**, de sáhtta beavdegirji bidjat NSR neahttasidduide. Jos vuostálastin boahká, de galgá čállingotti jodiheaddji almmá ajahallama haga divvut cuiggoduvvon meattáhusa ja sáddet odđa vešuvna dohkkeheapmái.

Riikkačoahkkinnbeavdegirji galgá sáddet báikkálaš servviide ja NSR orgánaide almmá dárbašmeahtun ájahallama haga. Beavdegirji sáhtta sáddejuvnot digitála hámis báikkálaš servviid e-poastačujuhusaid. Beavdegirji lea almmolaš, ja almmuhuvvo neahttabáikái www.nsr.no.

8 Ságastallanáiggi, replihkat ja eará

Riikkačoahkkima šiehtadallamiin galgá geavahit sárdnestuolu. Sáttatolbmot ja earát galget čájehit iežaset nummarlihpu go sihtet sátnesaji.

Čoahkkinnjodiheaddjit sáhttet mearridit vuosttaš ja manjit sáhkavuoruid ságastallanáiggi. Dábálemposit leat ságastallanáiggit **5 (vihhta)** minuhta ja **2 (guokte)** minuhta, muhto dat sáhtta rievdat go čoahkkinnjodiheaddjit nu muitalit.

Go lea sáhka stuora ja viiddis ságastallamiin, de sáhtta addit guhkes ságastallanáiggi.

Lea vejolaš vuorrosáni (replikk) sihtat. Vuorrosáni galgá sihtat manemus ságastalli sárdnái, ii ge ábut leat guhkit go ovttá minuhta. Ságastalli galgá beassat vástidit. Vástádus ii ábut leat guhkit go minuhta. Go sihtta vuorrosáni de galgá čájehit nummarlihpu ja vuorrosátnemearkka (geiget guokte suorpmá)

Čoahkkinjodiheaddjit sáhttet ráddjet ságastalliid logu ja dakko bokte loahpahit ságastallama. Ferte diedihit ahte vissis áiggi siste ferte sihtat sáni, jos áigu sátnesaji. Sáhttá maid ráddjet vuorrosániid logu.

Sii geat sihtet ságstallat áššelisttu, čoahkkinortnega dahje jienastanortnega birra galget beassat sárdnestullui sárdinanlisttus beroškeahhtá go sii čájehit ”Time Out”-mearka sánesaji bivdedettiin. Jos sárdnideaddji sárdnidišgoahhtá eará áššiid birra, de čoahkkinjodiheaddji galgá dearpalit beavdá.

Čoahkkinjodiheaddjit sáhttet gielidit olbmuid boahtimis sárdnestullui jos sii leat gárremin dahje eará láhkái eai sáhte fuolahit doaimmaset.

9 Áššemeannudeami birra

Áššiid, mat eai leat áššelisttus, sáhttá meannudit dušše dalle go riikkačoahkkin ieš dan mearrida dábálaš eanetloguin.

Riikkačoahkkin sáhttá rievdadit NSR njuolggadusaid dušše dalle go lea 2/3 eanetlohku. Listobarggu njuolggadusaid sáhttá mearridit dievaslaš eanetloguin.

Buot mearrádusevttohusaid galgá addit čálalaččat čoahkkinjodiheaddjiide. Čálalaš evttohusaid galgá nummarastit buot áiggiid ja daid alde galgá jienastuvvot go ságastallamiiguin lea geargan.

Čoahkkinjodiheaddjit mearridit mo áššit galget mearriduvvot ja makkár ortnetvuoru mielde galgá jienastit evttohusaid.

Riikkačoahkkin sáhttá buktit oaiviliid jienasteami ortnetvuoru birra ja eará. Čoahkkinjodiheaddjit galget dan fal vuhtii váldit, jos sáttatolbmot vuostálastejit meannudanvuogi.

Čoahkkinjodiheaddjit sáhttet evttohit sáddet ášši riikkastivrii jos duohtagiedahallan ii oro leamen ávkkálaš. Riikkačoahkkin mearrida sáddet áššiid riikkastivrii dábálaš eanetloguin.

10 Riikkačoahkkincealkámušat (resolušuvnnat)

Resolušuvdnaevttohusat ovdanbuktojuvvojit Riikkačoahkkima vuosttaš beaivvi. Sáttatgoddi/báikkálaš searvvit galget leat giedahallan evttohusaid ja sáttatgotti jodiheaddji dahje báikkálaš searvvi stivrra ovddasteaddji galgá leat čállán vuollái evttohusa. Evttohusat mat eai leat vuolláičállojuvvon sáhttet hilgojuvot.

Evttohusaid galgá buktit čálalaččat, millosepmosit sámegeillii ja dárogillii. Digitála veršuvdna galgá addojuvot redakšuvdnalávdegoddái oktan čálalaš veršuvnnain. Evttohusas galget leat unnimustá guokte eavttoheaddji nama, evttohuvvon teaksta ja galgá leat eanemustá guokte siiddu guhku.

Redakšuvdnalávdegoddi nammaduvvo riikkačoahkkima **vuosttaš beaivvi** ja oazžu čoahkkinjodiheaddjiin buot evttohusaid mat leat boahán. Evttohusat nummarastojuvvojit buot áiggiid.

Redakšuvdnalávdegoddi galgá **nu johtilit go vejolaš** bidjat evttohusaid sáttatolbmuid ovdii guktot gielaide.

Redakšuvdnalávdegoddi galgá čálalaččat evttohit riikkačoahkkimii mo cealkámuševttohusat galget meannuduvvot, **mañimustá guokte diimmu** ovdal go ášši galgá meannuduvvot čoahkkinplána mielde.

Lávdegoddi sáhttá árvalit sáddet cealkámuševttohusaid riikkastivrii, hilgut dahje meannudit. Redakšuvdnalávdegoddi mearrida ieš guhtemuš lávdegoddelahhtu bidjá lávdegotti evttohusa riikkačoahkkima ovdan.

Riikkačoahkkin mearrida cealkámušaid dábálaš eanetloguin.

11 Válgalávdegotti bargu

Diimmá jahkečoahkkin válljii válgalávdegotti mas leat jodiheaddji ja guokte lahtu.

Válgalávdegoddi galgá evttohit olbmuid buot válggaide madda lea gohččojuvvon evttohit olbmuid, earret presideantaevttohasa. Riikkastivra nammada presideantaevttohasa válgajagis.

Válgalávdegoddi galgá manjimustá **iddes seammá beivvi** go válga galgá čadahuvvot muitalit iežas mearrádusevttohusa. Evttohusas galget leat dieđut das geat leat lávdegottis, man guhká sii leat bargan, lea go evttohus ovttajienalaš, ja unnitloguevttohus jos dakkár lea. Válgalávdegoddi ii dárbbas čálalaččat ákkastallat iežas evttohusaid, muhto sáhtá searvat ságastallamiidda go riikkačoahkkinn lea šiehtadallamin.

Go **válggat álget, de galgá** válgalávdegoddi buktit ovdan ja čilget evttohusaid riikkačoahkkima sárdnevuolu.

Šiehtadallamiin sáhtá válgalávdegoddi buktit ja ovddidit ođđa olbmuid, jos lávdegotti eanetlohku dasa miehtá. Lávdegoddi sáhtá čadahit njálmmálaš šiehtadallamiid buot áiggiid, ii ge dárbbas čállit beavdegirjji. Lea jođiheaddji ovddasvástádus bearráigeahččat ahte eanetlohku doarju evttohusaid. Lávdegotti unnitlohku sáhtá buktit ovdan iežas oainnu riikkačoahkkima sárdnevuolu.

Presideantaevttohusa nammadeamis galgá son, gean riikkastivra fápmuda, buktit ovdan NSR presideantaevttohusa. Jos ležžet unnitloguevttohusat, de galgá daid maid buktit ovdan.

Válggaid galgá čadahit NSR njuolggadusaid paragrafa 18 olis.

12 Jienastannjuolggadusat

Jienasteapmi galgá dáhpáhuvvat NSR paragrafa 18 olis. Mearradusat dáhpáhuvvat eanas háviid dábálaš eanetloguin, muhto válggaid oktavuodas galgá geavahit dievaslaš eanetlogu.

Dábálaš eanetlohku lea go leat eambo go bealli jienain. Sin jienat, geat eai jienas, eai rehkenastojuvvo mielde go jienaid lohka.

Dievaslaš eanetlohku lea go leat eambo go bealli daid jienain, geain lea jienastanvuogatuoha. Sin jienat, geat eai jienas, rehkenastojuvvojit dego livčče jienastan vuostá.

Kvalifiserejuvvon eanetlohku lea go leat eambo go 2/3 jienastuvvon jienat. Sin jienat, geat eai njienas, eai rehkenastojuvvo go jienaid lohka.

Jos válljedettiin leat eambo go guokte evttohusa, iige oktage oáččo dievaslaš eanetlogu vuostáš jienasteamis, de searvaba soai geat oáččuiga eaneamus jiena nuppi jienasteapmái. Nubbe jienasteapmi galgá leat čálalaččat, ja mearriduvvo dábálaš eanetloguin. Jos ain leat seammá ollu jienat, de galgá vuorbádit.

Válljejuvvon lohkkiiin lea ovddasvástádus lohkat govtolaš ja buori vuogi miede jienasteamiin ja válggain ja muitalit lohkanbohtosiid čoahkkinjodiheddjiide ja -čállide.

Jos válljenbohtosat leat daddjon ja áibbas čielgasat, de sáhttet čoahkkinjodiheddjit ieš lohkat.

Jienasteapmi dáhpáhuvvá eanas háviid dakko bokte ahte jietnamearkkaid čájeha. Jienasteami sáhtá čadahit čuorvuma bokte jos čoahkkinjodiheddjit nu evttohit.

Čoahkkinjodiheddjit dahje riikkačoahkkima sáttatolbmot sáhttet evttohit čálalaš jienasteami. Čálalaš jienasteapmi galgá čadahuvvot jos sáttatolmmoš dan gáibida.

Válggain galget čoahkkinnlanja uvssat leat gitta, vai čoahkkinjodiheddjit ja lohkkat sáhttet diehtit galle jienastanvuogadis olbmo leat sajis. Dan áiggis diehtelasat eai dárbbas sii gal, geain ii leat jienastanvuogatuoha, guođdit čoahkkinnlanja.

13 Čoahkkinnortnega spiehkastat

Čoahkkinjodiheddjit sáhttet, ovttaráidid riikkačoahkkimiin, spiehkastit čoahkkinnplánas dahje čoahkkinnortnegis.